

Raadsinformatie

Opvang Oekraïense vluchtelingen

April 2022

In deze raads-update praat ik u graag bij over de opvang van Oekraïense vluchtelingen in de gemeente Oldebroek. In deze raadsinformatie wordt ook antwoord gegeven op de schriftelijke vragen die gesteld zijn door de fractie van de Christen Unie.

Inleiding

De invasie van Rusland in Oekraïne heeft een grote stroom vluchtelingen op gang gebracht. Al het oorlogsleed dat we zien, maakt veel emoties los. Veel mensen leven mee met Oekraïne en er zijn ook veel vragen en zorgen van inwoners. De uitdaging is groot en veel is nog onzeker. Wat wel vaststaat is de grote betrokkenheid van Oldebroekers. In korte tijd is ontzettend veel werk verzet. Kerken en vrijwilligersorganisaties bundelden de krachten en verenigden zich samen met de gemeente in een speciaal Oekraïne Platform. Inwoners van Oldebroek stelden hun hart en huis open, wat terug te zien is in de vele opvangplekken die gerealiseerd zijn binnen de gemeente. Direct na het uitbreken van deze oorlog riep de raad van Oldebroek het college van burgemeester en wethouders op om ruimhartig om te gaan met deze situatie. Op het Buitencentrum in 't Loo worden op dit moment zo'n 80 vluchtelingen opgevangen. Er worden ook ongeveer 160 vluchtelingen opgevangen bij particulieren.

Een landelijke crisis structuur

Met ingang van 9 maart 2022 trad een landelijke crisisstructuur in werking. De structuur voor nationale crisisbesluitvorming wordt gecoördineerd vanuit de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV). Inmiddels kunnen we spreken van een landelijke crisis, waarbij de voorzitters van de veiligheidsregio's een coördinerende rol vervullen op grond van art. 39 Wet veiligheidsregio. Vrijdag 4 maart is bekend geworden dat alle 25 veiligheidsregio's in Nederland met spoed op zoek moeten naar duizenden opvangplekken. Op 8 maart werd de formele opdracht aan de veiligheidsregio's gegeven om te zorgen voor 1.000 plekken binnen twee weken en daarna nog eens 1.000 (totaal 50.000 plekken). De coördinatie van deze plekken verloopt via de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG). Op dit moment (20 april 2022) zijn er 1628 plekken beschikbaar binnen de VNOG waarvan 1409 in gebruik.

Hoe hebben we het lokaal georganiseerd

Burgemeesters zijn vanaf 1 april 2022 formeel verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Dat gebeurt via het noodrecht. Het komt nu vooral neer op het formaliseren van een werkwijze zoals die in de praktijk al gebruikt wordt. De opvang voor de Oekraïners wordt nu namelijk georganiseerd door de veiligheidsregio's. Die vormen nu ook al een vertegenwoordiging van de burgemeesters.

Gemeenten hebben de afgelopen weken plekken voor opvang geïnventariseerd. Er werd gekeken naar vakantieparken, leegstaande gebouwen en hotels, maar ook naar locaties die meer voorbereiding behoeven. Ook in Oldebroek werden al deze locaties in beeld gebracht. Oldebroek heeft vier locaties aangemeld, waaronder de voormalige jeugdherberg aan de Bovendwarsweg in Oldebroek. De VNOG heeft deze locaties geschouwd en beoordeeld of de locaties op korte termijn in gebruik genomen kunnen worden. Alleen de locatie het Buitencentrum op 't Loo is opgenomen op de lijst met locaties van de VNOG en in gebruik voor de vluchtelingenopvang. De coördinatie van de instroom van vluchtelingen op deze locatie loopt via de VNOG.

De organisatie binnen de gemeente Oldebroek

In het begin van de vluchtelingencrisis, halverwege maart, hebben we een structuur opgezet buiten de lijnorganisatie. Omdat een crisis slagkracht en korte lijntjes vraagt en de lijnorganisatie zoveel mogelijk moet worden ontzien. We hebben een Actiecentrum Oekraïne opgericht, waarin bestuurlijke en ambtelijke afstemming plaatsvindt. Daarnaast is er een coördinerend (ambtelijk) crisisteam waarin de operationele processen gecoördineerd worden, waaronder de bemensing in het Buitencentrum.

Gemeentelijke opvanglocatie in Oldebroek

Het Buitencentrum op 't Loo (Oldebroek) is sinds 23 maart in gebruik als opvanglocatie voor vluchtelingen uit Oekraïne. Het was in eerste instantie de bedoeling dat deze locatie tot 1 april zou worden gebruikt. Vervolgens was er een kortdurende verlenging tot 8 april. Inmiddels hebben wij deze locatie kunnen contracteren tot en met 31 oktober 2022.

Op 8 april kwam in het nieuws dat Oldebroek in de top 5 van Nederland staat, wat betreft de geregistreerde opvang van vluchtelingen, gerekend naar aantal inwoners van de gemeente ([Renswoude is koploper opvang vluchtelingen | Binnenland | Telegraaf.nl](#))

Particuliere opvang

Het platform 'Oldebroek helpt Oekraïne' werkt samen in de ondersteuning van de particuliere opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Naast twee coördinatoren van de opvangplekken bij particulieren, nemen ook een vertegenwoordiging van kerken en bijvoorbeeld het Platform Informele Ondersteuning (PIO) deel. Vanuit de gemeente neemt de burgemeester en een ambtelijk vertegenwoordiger deel aan de wekelijkse overleggen. De website 'Oldebroek helpt Oekraïne' is het centrale meldpunt voor alle vragen en al het aanbod van inwoners om mee te helpen in deze crisis. Het meldpunt zorgt voor overzicht en duidelijkheid. Zo kunnen de hulpverlenende organisaties hun krachten bundelen en doen wat er nodig is. Inwoners kunnen als contactpersoon of gastgezin van Oekraïense vluchtelingen een hulpvraag indienen. Ook kunnen zij aangeven dat ze zelf willen helpen. Het is fantastisch om te zien hoe de organisatie rondom vraag en aanbod op korte termijn is opgestart.

Inschrijven in de BRP

We zijn gestart met het inschrijven van iedere Oekraïense vluchteling binnen de gemeente. Het grootste deel van de vluchtelingen heeft een afspraak op het gemeentehuis voor de registratie gemaakt. Een aantal personen moet eerst nog naar de ambassade om daar aanvullende papieren aan te vragen of op te halen. Zodra de papieren in orde zijn kunnen vluchtelingen een afspraak maken om

ingeschreven te worden bij de gemeente. Nadat de vluchtelingen zijn ingeschreven ontvangen zij per post een brief met een bevestiging van de inschrijving en een bsn-nummer. Vanaf dan kunnen zij ook een Nederlandse bankrekening aanvragen.

Op 19 april 2022 staan er 193 mensen ingeschreven in de BRP.

Werk

Normaal gesproken moeten werkgevers voor het in dienst nemen van mensen uit Oekraïne een tewerkstellingsvergunning aanvragen. Het Rijk heeft daar een ontheffing voor afgegeven. Daarom mogen vluchtelingen uit de Oekraïne vanaf 1 april 2022 werken in loondienst. Wel geldt er na inwerkingtreding van het besluit op 1 april 2022 voor werkgevers een meldplicht als zij mensen in dienst willen nemen. Zij moeten ten minste twee werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden bij UWV melden dat zij een vreemdeling op grond van de vrijstelling tewerkstellen.

Leefgeld

Leefgeld wordt verstrekt aan vluchtelingen uit Oekraïne die staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente en over een bankrekening beschikken. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen vluchtelingen in de gemeentelijke opvang (Buitencentrum) en vluchtelingen die bij particulieren verblijven. Vluchtelingen in de gemeentelijke opvang ontvangen € 55,- voor kleding en andere persoonlijke uitgaven per persoon per maand. De vergoeding voor voedsel krijgen zij in de vorm van maaltijden. Vluchtelingen die bij particulieren verblijven ontvangen € 215,- per persoon per maand voor hun verblijf (en € 55,- per kind onder de 18 jaar).

Onderwijs

Op CNS De Regenboog in Oldebroek is het basisonderwijs (vanaf groep 3) gestart voor de Oekraïense kinderen. Het onderwijs is van maandag tot en met vrijdag van 8.30 – 12.00 uur. Al doende leert men en krijgt het onderwijs voor deze groep steeds meer vorm.

Vooralsnog staan er vrijwilligers (met een pedagogische achtergrond of gepensioneerde leerkrachten) voor de klas. Het onderwijs is bezig om leerkrachten voor de groepen te werven.

Na de meivakantie gaan ook de kinderen in de basisschool leeftijd die op het Buitencentrum zijn, onderwijs volgen. Dit gaat plaatsvinden op De Rank in Wezep. De Onderwijsgroep Oekraïne gaat kijken of de kinderen die al naar het onderwijs in De Regenboog gaan, en wonen in Wezep of Hattemerbroek, naar De Rank kunnen gaan. De kleuters worden verspreid over reguliere kleuterklassen.

Voor het voortgezet onderwijs (12 – 18 jaar) volgen we als gemeente twee sporen. Spoor 1 is voor de leerlingen die in Wezep of Hattemerbroek wonen. Zij kunnen zich inschrijven (via een e-mailadres) bij de Internationale Schakel Klas (ISK) van Landstede in Zwolle. Zij houden een intake en kijken wat deze leerling nodig heeft en waar het onderwijs kan gaan plaatsvinden.

Spoor 2 is voor de leerlingen die in Oldebroek, 't Loo, Oosterwolde of Noordeinde wonen. Zij kunnen zich inschrijven voor het VO onderwijs. Met gemeente Elburg gaan we een Internationale Schakel Klas opzetten voor Elburg en Oldebroek. Dit doen we samen met de Internationale Schakel Klas (ISK) van Landstede in Harderwijk. Dit onderwijs gaat plaatsvinden in Elburg.

Jongeren die 18 jaar en ouder zijn, zijn niet meer leerplichtig. Zij mogen werken. Voor de jongeren die 18+ zijn, maar de wens hebben om een opleiding te doen, moeten we kijken wat de mogelijkheden zijn. Er zijn (nog) geen regelingen dat het onderwijs voor deze jongeren door de overheid betaald wordt. We zijn met partners in gesprek over wie de jongeren zonder kwalificatie begeleidt.

Psychische hulp

In het algemeen geldt dat de gemeente samenwerkingsafspraken heeft gemaakt met de huisartsen in Oldebroek. Mensen die zorg nodig hebben, waaronder psychische zorg, kunnen naar de huisarts. Waar mogelijk volgt een doorverwijzing. Op het Buitencentrum in 't Loo zijn medewerkers aanwezig van het Rode Kruis. Zij verlenen medische zorg en de Oekraïense vluchtelingen kunnen ook bij hen terecht voor psychische ondersteuning. Het platform 'Oldebroek helpt Oekraïne' heeft de mogelijkheid om twee personen in te zetten voor psychische ondersteuning aan Oekraïners. Deze mensen komen uit Oekraïne en spreken dus de taal, wat grote voordelen heeft. Zij worden voornamelijk ingezet in de particuliere opvang, naast de hulp die vanuit de huisartsen wordt geboden.

Samenwerking met Takecarebnb

Op dit moment heeft de gemeente geen samenwerking met Takecarebnb. Inwoners uit Oldebroek kunnen zich aanmelden bij de organisatie van Takecarebnb, ook voor het huisvesten van statushouders. Als gemeente kunnen we polsen bij Takecarebnb of er vanuit Oldebroek inwoners zijn of B&B's die zich hebben aangemeld, voor de opvang van statushouders. Mocht dat het geval zijn, dan kunnen we de mogelijkheden voor samenwerking onderzoeken.

Wat betreft de vluchtelingen uit Oekraïne geldt dat we vanaf het begin van de vluchtelingencrisis in onze externe communicatie aangeven dat Takecarebnb een mogelijkheid is voor het organiseren van opvang bij mensen thuis. In onze gemeente ontstaan daarnaast ook andere systemen die goed lijken te werken, zoals het Platform Oldebroek Helpt Oekraïne.

Gemeentelijke bijeenkomsten in de afgelopen maand

Europese dag van gemeenten voor solidariteit met Oekraïne

Zaterdag 12 maart 2022 is uitgeroepen tot de Europese dag van gemeenten voor solidariteit met Oekraïne. Oldebroek voelt zich verbonden met alle slachtoffers van deze oorlog en deed daarom mee aan deze Europese dag van verbondenheid.

De gemeente Oldebroek organiseerde op zaterdag 12 maart om 14.00 uur een korte bijeenkomst op het Raadhuisplein in Oldebroek. Inwoners van de gemeente, van oorsprong afkomstig uit Oekraïne en Rusland zijn uitgenodigd voor de bijeenkomst, net als mensen die op hun vlucht in Oldebroek terecht zijn gekomen. Ook vrijwilligers, kerkelijk betrokkenen en inwoners die zich verbonden voelen met de slachtoffers van de oorlog waren van harte welkom. De bijeenkomst bestond uit een warm welkom en toespraak van burgemeester Haseloo gevolgd door een toespraak van dominee Rooijen uit Oosterwolde. Na afloop was er ruimte voor gesprek. De bijeenkomst werd bezocht door ongeveer 50 personen.

Inloopavond over hulp aan Oekraïne

Donderdag 24 maart 2022 van 19.30 uur tot 21.00 uur is er in de Talter in Oldebroek een inloopavond over hulp aan Oekraïne georganiseerd. De avond was bedoeld voor inwoners die graag iets willen doen, die als vrijwilligers willen ondersteunen of die andere vragen hebben.

Vertegenwoordigers van verschillende organisaties zoals stichting Present, particuliere initiatieven en de gemeente waren aanwezig. We vertelden hoe hulp nu georganiseerd is en kunnen samen kijken naar wat er verder mogelijk en wenselijk is. De belangstelling uit de samenleving was hartverwarmend, met een opkomst van ongeveer 75 mensen.

Op dinsdag 19 april is er een tweede avond georganiseerd, dit keer in Wezep. Ook deze avond was goed bezocht, met veel geïnteresseerden voor vrijwilligerswerk.

Banenmarkt op 8 april

Op vrijdag 8 april heeft er een bijeenkomst over werk plaatsgevonden in het Grinthuus in 't Loo. Hier werden de vluchtelingen uit Oekraïne geïnformeerd over het werken in Nederland en wat daarbij komt kijken. Aansluitend vonden er speeddates plaats met de aanwezige werkgevers. Daarmee zijn de eerste contacten tussen werkgevers en de vluchtelingen uit Oekraïne gelegd.

Bij de bijeenkomst waren ongeveer 70 Oekraïners aanwezig. Ze zijn zeer gemotiveerd om aan het werk te gaan. De eerste stap richting werk is gezet.

De bijeenkomst op 8 april

Financiën

Gemeenten en veiligheidsregio's ontvangen reële compensatie voor het huisvesten van vluchtelingen. Uitgangspunt is dat zij als gevolg van de opvang van vluchtelingen er niet slechter voor komen te staan. Gezien de kosten die gemaakt moeten worden en de verplichtingen die zijn aangegaan wordt bij de 1^e berap 2022 voorgesteld een bedrag van € 2,5 miljoen te ramen in verband met opvang vluchtelingen Oekraïne. Hierin zijn kosten opgenomen voor de opvanglocatie en catering, extra inzet personeel, beveiliging, etc. Gemeenten ontvangen een normbedrag van € 700 euro per week per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek. Declaratie vindt plaats op basis van een Specifieke Uitkering die op dit moment uitgewerkt wordt. Gelet op gedane toezeggingen door het Rijk gaan wij ervan uit dat alle kosten gedeclareerd kunnen worden en dit een budgettair neutrale operatie wordt.

Vergunningen / ruimtelijke toestemmingen opvang particulieren

In maart hebben B&W ruimtelijke richtlijnen opgesteld voor opvang van vluchtelingen op particuliere percelen. Daarin wordt ook genoemd welke ruimtelijke toestemmingen/bouwregelgeving nodig zijn.

In de praktijk komen de volgende varianten voorbij:

1. bestaande ruimten in de woning zelf
2. bestaand bijgebouw
3. een op het perceel te plaatsen unit of stacaravan

Diverse inwoners, maar ook maatschappelijke organisaties/Oekraïne platform hebben zich de afgelopen weken bij de gemeente aangemeld. Dit om aan te geven in welke vorm de huisvesting op hun perceel plaats vindt.

Er zijn op dit moment circa dertig particuliere adressen bekend. Die adressen staan en komen in het gemeentelijke registratieprogramma.

Vanuit toezicht en vergunningverlening wordt het volgende principe gehanteerd:

a. opvang < 6 weken:	geen toestemming van gemeente nodig.
b. opvang > 6 wk – 6 maand: worden met max 6 maand.	er wordt een gedoogbeschikking verstrekt. Deze kan verlengd
c. opvang is > 1 jaar:	tijdelijke omgevingsvergunning is nodig. Maximaal 5 jaar.

Hiervoor worden geen legeskosten in rekening gebracht.

Vergunningen / toestemmingen Buitencentrum

Voor de opvang in het Buitencentrum aan de Broekeroordsweg is in de 1^e helft van april een aanvraag voor tijdelijke omgevingsvergunning ingediend. De huurder (de gemeente als private rechtspersoon) dient de aanvraag bij de gemeente in. Een vergunning is nodig, omdat de opvang niet past binnen de recreatiebestemming. B&W zijn bevoegd om een besluit te nemen over de aanvraag.

Gedoogbeschikking

In afwachting vergunningsaanvraag is op 12/4 een tijdelijke gedoogbeschikking afgegeven. Op de locatie is alleen de functie verblijfsrecreatie toegestaan. Om opvang van vluchtelingen mogelijk te maken dient de gemeente – als exploitant van de opvang – een tijdelijke omgevingsvergunning (maximaal 12 maanden) aan te vragen en onmiddellijk een verzoek om een gedoogbeschikking in te dienen, zodat de termijn tot verlening van de tijdelijke omgevingsvergunning overbrugd wordt. De redenen om deze functie tijdelijk toe te staan zijn omdat de opvang van vluchtelingen specifiek in de kruimellijst genoemd is, vanwege het sociale aspect en grote maatschappelijke behoefte, omdat het gebouw/perceel is geschikt voor het overnachten van mensen en omdat de locatie het aan kan en het parkeren geen probleem vormt. Er is ruimtelijk gezien geen verschil of de locatie nu permanent gebruikt wordt door recreanten of door vluchtelingen.

Tot slot

De opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne vraagt om een grote ambtelijke inzet. Deze inzet heeft invloed op de planning van reguliere werkzaamheden. Een aantal reguliere processen zullen vertraging oplopen. De gemeenteraad wordt door het college op de hoogte gehouden hierover. Gemeenten dragen in de huidige situatie verantwoordelijkheid voor de opvang van de groep ontheemden. Als burgemeester ben ik het bevoegde bestuursorgaan. Ik blijf u dan ook informeren over de stand van zaken in de gemeente Oldebroek.

T. Haseloop-Amsing

Burgemeester